

Let izhaja vsaki dan
3 mesece L. 22.
6 mesece L. 44.
1 leto L. 88.
Vse cene v denarju
in v slovenskih
kronah, razen
tiskarskega
materiala, ki je
v denarju.

Redakcija: Naročnina: za 1 mesec L. 8.
za 3 mesece L. 22.
za 6 mesece L. 44.
za 1 leto L. 88.
Oglasnina za 1 mm prostora:
v prvih dneh L. 1.
v ostalih dneh L. 0,50.
Oglasi denarnih zavodov L. 2.
Prvi strani L. 2.

EDINOST

Uredništvo in upravljalstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Te-
lefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasni, rekla-
maciji in denarju pa upravljalstvu. Rokopisi se ne vračajo. Neprilagojena
pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost“
Podružništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telefon št. 327.
Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Nemška poljedelska kriza

Gospodarsko življenje Nemčije postaja vedno nemirnejše. Pretresajo ga različne manjše in večje krize, ki prehajajo celo na politično polje. V ospredju nemškega javnega razmišljanja se nahaja sedaj poljedelska kriza.

Nemško poljedelstvo — mislimo v prvi vrsti takozvana višja veleposelstva — vzhodne Nemčije — se je za časa svetovne vojne in v teku inflacijske periode izmabilo na lahek način precejšnjega dela svojih dolgov. Grelo je pa v teh burnih časih zato, kar je zemljo preveč izkošalo. Po prenehanju inflacije, je stopilo vprašanje melioracije zemlje z vsoto ostrožnosti na plan. Neobhodno potrebna obnova je vodila poljedelstvo k novemu in naglemu zadolževanju, ki je do lanske jeseni doseglo fantastično vsoto 7 milijard zlatih mark ali 36,7 milijard naših lir. K temu zlu moramo dodati še naknadno 25 odstotno valorizacijo v času inflacije ceneno odplačanih hipotekarnih dolgov, visoke davke, padanje cen poljedelskih proizvodov, reparacijske posvetbe doklado itd. Skratka, nemško poljedelstvo mora izdati za obresti 300 milijonov mark več nego pred vojno. Obrestna mera poljedelskih obrestnih kreditov dosega povprečno 8 odstotkov, medtem ko donosa obdelovanje zemlje komaj 4 do 5 odst. sto.

Opisane razmere postanejo, ako trajajo predolgo, nevarne. Nemška vlada se je sprila tega odločila za odpuščanje zasilnih kreditov. Verjetno je pa, da skuša rešitev zadeve zavleči za toliko časa, dokler bi se poljedelstvu ne posrečilo izpremeniti današnjih velikih kratkoročnih kreditov z visoko obrestno mero v dolgoročne z močno nižnjo obrestno mero. Rešitev tega vprašanja je odvisna v prvi vrsti od inozemstva, kajti kapitalno šibka Nemčija ne bi mogla navedenemu v doglednem času ugoditi. Vprašanje je seveda, ali bo inozemstvo pripravljeno pomagati prezadolženemu nemškemu poljedelstvu.

Nemčija je v preteklem letu uvozila za približno štiri milijarde mark inozemskih poljedelskih proizvodov. Državni minister za prehrano in poljedelstvo Schiele, eden izmed nemško-nacionalnih voditeljev po vsej Nemčiji — posebno pa na severovzhodu — razširjenih pokrajinskih zvez poljedelcev in najgorečnejši zagovornik polabskih veleposelstniških težej, je pred državnim zborom trdil, da bi nemško poljedelstvo, zaščiteno po visoki uvozni carini, bilo v stanju lastni zemlji pridelati za tri milijarde mark iz inozemstva uvoženih poljedelskih proizvodov. Zaščitna carina bi, po njegovem mnenju, morala varovati nemškega poljedelca pred hudo inozemsko konkurenco vsaj do tedaj, dokler bi se poljedelska podjetja liki industrija ne racionalizirala. Industrijo je pri njeni obnovi varovala zaščitna carina; vsaj iste pravice sme zahtevati zase tudi poljedelstvo.

V teh načrtih ministra Schieleja bi bilo nekoliko med polji spora, ki je izbruhnil med političnimi strankami, med desnico in levo in celo med mestom in deželo. Posebno ogorčeno se upirajo težnjavi nemških nacionalcev socialisti in demokrati, ki naglašajo, da je industrija izvršila racionalizacijo z vključitvijo malih podjetij v večja. Veleposelstva vitezov se pa nahajajo kakor pred sto leti na robu propada in radi tega mora pravilna državna agrarna politika napraviti konec tem nevarnim razmeram. Opozicija zahteva v prvi vrsti razkosanje življenja nesposobnih veleposelstev in v njihovo povečanje malih posestev in v njihovo ustvarjanje srednjih kmetijskih obratov. Državna sredstva ne smejo, po njihovem prepričanju, polniti žepov nezasitih veleposelstnikov, marveč mora država ta sredstva uporabiti za vzgojevanje življenja sposobnega in krepkega kmečkega stanu z visoko razvito agrarno kulturo. Za sličnimi cilji, kakor demokrati in socialisti, stremi tudi pruska vlada,

kajti ravno ozemlje Prusije je po agrarni krizi najbolj prizadeto.

Pomanjkanje rentabilnosti nemškega poljedelstva vpliva, po mnenju nemško-nacionalnih voditeljev zveze poljedelcev, na podeželske meze in na način življenja ter povzroča končno beg kmetijskega prebivalstva v mesta. Samo iz enega pomorjanskega okraja se je v teku preteklega leta preselilo v mesta okoli 60.000 ljudi. Na deželi raste od dne do dne pomanjkanje delovnih sil, v industrijskih okrajih pa povzroča brezposelnost večne skrbi merodajnim činiteljem. Iz tega sledi, da je treba napraviti poljedelstvo dobičkanostnejše. Ako se hoče za braniti beg podeželskega prebivalstva v industrijske centre, je treba skrbeti za dvig produktivnosti brezposelnega delavstva. Zato pravijo nemški nacionalci: industrijske brezposelnosti delavce, večje poljedelstva, je treba zaposeliti v agrarnih podjetjih. Temu se zopet protivijo socialisti, ki naglašajo, da edinole

smotrena agrarna reforma, torej razkosanje veleposelstev, zmore privabiti poljedelce znova na deželo, kajti agrarna reforma bi jim omogočila pot do gospodarske samostojnosti.

Taka in slična vprašanja preplavljajo danes Nemčijo. Najvažnejše pri vseh vprašanjih pa je dejstvo, da se mali in veliki kmetje ne zadovoljujejo več s teoretičnimi razmišljanji, marveč da burno zahtevajo hitro in izdatno pomoč. Važna je dalje tudi okolnost, da pretežna večina članov zveze poljedelcev noče več slepo slediti veleagrarnim voditeljem. Veleposelstniki, ki so takoj spoznali pretečo jim nevarnost, skušajo izbrati nezačudenost kmetov v svoje lastne namene. Radi tega so začeli agitirati za odpis davkov in za uvedbo zaščitne carine na agrarne produkte. Kmetje so jim šli zopet enkrat na limanice in vse neštevilne demonstracije zadnjih dni po mestih in na deželi so izzevle v željo po odpisu davkov in po zaščitni carini.

Gospodarska politika vlade

Ekspozé ministra Belluza na včerajšnji seji poslanske zbornice

RIM, 21. Kot običajno, se je tudi današnja seja poslanske zbornice pričela ob 16. uri. V razpravi je bil proračun ministrstva za nacionalno gospodarstvo. Danes sta govorila poslanec on. Rotigliano in minister on. Belluzo.

Delovni urnik

Poslanec on. Rotigliano ni prav nič navdušen za osemurni delovnik industrijskih podjetij, radi katerega se je nacionalna proizvodnja znižala za 15–20 odstotkov. Fašistovski režim ima pravico, da v popolni svobodi in z nepristranostjo, ki je le njemu lastna, v interesu razvoja in gospodarskega procvita države, urejuje odnose med kapitalom in delom. Italija zavzema na socialnem polju odlično mesto. Poslanec se bavi nato s pojavom vedno bolj naraščajočega siromaštva, katerega vzroke pripisuje v gotovi meri neenaki nakopičenemu bogastvu, ki se je v vojni dobi nabralo v rokah nekaterih kapitalistov, in pa okolnosti, da je prenehala funkcija buržujskih hraniteljev. (Poslanec on. Rossoni: Preživela ideologija!) Radi tega so bili najbolj prizadeti delavski razredi. (On. Rossoni: Ni res!) Nesporno je, da se kapital, ki se nahaja v rokah podjetnikov, spreminja v nova produkcijska sredstva. Govornik priporoča naposled, da bi pri skupnih delovnih pogodbah odločalo tudi ministrstvo za nacionalno gospodarstvo, in izjavlja, da se fašistovska država nikakor ne sme smatrati obenem za korporativno, ker sta to dva različna pojma.

Revalutacija lire

in njeni vplivi na industrijo

«V prošlem letu,» pričena minister za narodno gospodarstvo on. Belluzo svoj dolgi ekspozé, «sem v svojem govoru označil poti, po katerih bi moralo stopati v skladu z modro in drzno valutno politiko vlade proizvodno gospodarstvo države, da mu bo revalutacija lire prizadela čim manjšo škodo. Nimam namena ponavljati svoje besede, ampak ugotoviti hočem: 1. da je bila revalutacija lire napor, ki je zelo preizkusil nacionalno gospodarstvo; 2. da je ta po času hitri in po obsegu veliki napor takoj prenehal, čim je bilo ogroženo zdravo proizvodno gospodarstvo, in tedaj je bila lira po volji načelnika vlade stabilizirana v razmerju 11 proti 3 napram zlatu; 3. da je revalutacija, saj je bilo docela logično, zadala smrtni udarec mnogim bolnim gospodarskim organizmom — res je sicer, da so zboleli tudi taki organizmi, ki se je o njih splošno smatralo, da so zdravi in sposobni ter da bodo brez škode preboleli dobo revalutacije, toda to se ni zgodilo radi revalutacije same, ampak radi učinkov svetovne krize, kot v letih 1907 in 1914; 4. da so nekateri proizvajalci v svoji preveliki naivnosti iskali

vzroke svoje nesreče edino le v revalutaciji lire in da so trdili, da je koristila revalutacija samo hraniteljem, to je onim, ki stavijo svoj denar na stran, mesto, da bi ga zagnali v vrtnice proizvodnje — sedaj, po izvršeni stabilizaciji, lahko priznamo, da so imeli hranitelji zares velike koristi od revalutacije, ker so njihove vloge dosegle skoro enako kupno vrednost, kakršno so imele pred vojno; 5. da mora vsakdo, ki primerja podatke trgovinske bilance za leto 1927. in ki opazuje razmah novih iniciativ po dobi revalutacije ter bilance mnogih podjetij, priti do zaključka, da revalutacija ni prizadela obšutne škode gospodarski bilanci in njeni celoti, ampak da je to škodo prizadela svetovna kriza, radi katere so trpela tudi mnogo bolj krepka in razvita gospodarstva, nego je naše.

«Zdravo proizvodno gospodarstvo je tedaj srečno prebolelo dobo revalutacije. Sicer životari še vedno nekoliko bolnih produkcijskih podjetij, ki jih umetno vzdržujejo pri življenju razni kreditni zavodi in upanju, da na ta način rešijo svoje investicije, toda bilo bi mnogo bolje, da bi tega ne delali in da bi raje pomagali ozdravljenju gospodarskega življenja na podlagi stabilizirane lire.»

Minister je nadalje izjavil, da je že v preteklem letu opozoril zbornico predvsem na dve potrebi: 1. da bi bilo treba prilagoditi novi vrednosti lire najprej vse činitele, ki vplivajo na višino proizvodnih stroškov; 2. bi bilo treba preurediti tehnično organizacijo večjega dela italijanskih podjetij ter pričeti z novo proizvodno bitko, ki naj bi zagotovila čim večji dobiček s čim manjšimi stroški. Prvi potrebi je bilo s prilagoditvijo cen uvažanih surovin novi vrednosti lire in s primernim znižanjem delavskih plač v veliki meri ustrezno. Ni pa mogoče trditi tega tudi o drugi potrebi; racionalizacija industrije ni napredovala niti zdaleka v oni meri, kot zahtevajo to novi časi.

V drugem delu svojega govora je minister govoril o lesni, žvepleni, mehanični in stavbeni industriji. Glede mehanične industrije je rekel, da je vsem znana kriza, katero jo ta industrija preživlja. Da se premaga kriza avtomobilske industrije, je potrebno, da se zmanjša število tovarov in da se standardizirajo tipi izdelkov. Isto velja tudi za stavbeno industrijo, ki se mora racionalizirati, da bodo gradbeni stroški čim manjši in da bodo na ta način tem cenejša stanovanja. Tudi svilna industrija, ki je tvorila nekdanji stebel italijanskega izvoza, je pričela v zadnjem času znatno hirati, to pa predvsem radi občutne konkurence inozemstva. Bolj kot povsod drugod je potrebna racionalizacija v svilni, ki je ostala še vedno ista, kakršno so poznali dedje in pradedje. Italijanski izvoz naravnih svil, bi se moral podvojiti, če bi se uvedla pri njeni proizvod-

nji racionalizacija in industrijska jalkacija.

Položaj poljedelstva

Naposled prehaja minister k razpravi o položaju poljedelstva, ki mu je revalutacija mnogo bolj škodila nego industriji. Posebno so trpele cene žita in riža. Toda tudi poljedelstvo se je že v veliki meri prilagodilo novi vrednosti lire, tako da bodo v bodočnosti cene pridelkov rastle in padale samo pod vplivom cen na svetovnem trgu. Na padanje cen so mnogi poljedelci reagirali z zamenjavanjem zemlje. Z obširno propagando in velikimi krediti ter drugimi blažjavami, je vlada skušala odvrti poljedelce od te usodne zmote, ki bi mogla povzročiti občutno zmanjšanje proizvodnje. Vladi je to tudi v veliki meri uspelo. Stabilizacija lire je postavila italijansko poljedelstvo pred tri važne skupine vprašanj: pogozdovanje planin in ureditev planinskih pašnikov; uvedba kultur, ki so gospodarsko najbolj primerne in dohodne za gričevnate pokrajine; melioracija in čim bolj intenzivno obdelovanje ravnin. So to tri skupine vprašanj, katerim je posvetila vlada vso svojo pažnjo.

Ob zaključku svojega govora razpravlja minister še o trgovini ter zagotavlja, da bo vodila vlada neizprosno borbo proti onim trgovcem, ki s svojim postopanjem škodujejo trgu in ki širijo med občinstvom nezaupanje proti enemu razredu, ki ima tako velike zasluge za nacionalno gospodarstvo.

Trupla pri Tegriftu padlih častnikov v Rimu

Velikostan spreved po rimskih ulicah

RIM, 21. Trupla kapetana Fabbrija, poročnika Cardee in podporočnika Wackernella so danes jutraj ob 6.45 prispela iz Neaplja, spremljana od glavnega tajnika ministrstva za kolonije comm. Zolija. Ob 9. uri so se po rimskih ulicah, koder je imel kreniti žalni spreved, razvrstile čete rimske posadke. Pol ure kasneje so začeli prihajati na postajo zastopniki civilnih in vojaških oblastev ter sorodniki padlih. Prispel je tudi minister za kolonije on. Federzoni, nakar se je storil spreved; na čelu je korakal oddelek orožnikov, mornarjev, letalcev in miličnikov. Pred vozovi, na katerih so bile položene krste, je stopala duhovščina, dočim so ob straneh krst korakali častniki; sledili so on. Federzoni ter drugi zastopniki vlade in vojaških ter civilnih oblastev.

Polagoma je spreved prispel do bazilike «Santa Maria degli Angeli», v kateri je bilo vse v črni. Poleg zastopnikov raznih okrožij, so bili zbrani v cerkvi predsednik senata, minister Belluzo, mnogi državni podtajniki, nekateri maršali Italije, sen. Schanzer.

Ob 10. sta prispela v baziliko Nj. Vel. kralj in ministrski predsednik, spremljana od državnih podtajnikov Bianchija in Giunte in od predsednika poslanske zbornice on. Casertana. Nj. Vel. kralj, ki je v cerkvi zapazil klečečo damo, ki je jokala in molila, ter izvedel, da je žena poročnika Cardee, je stopil k njej, v spremstvu načelnika vlade, ji stisnil roko in ji izrazil sožalje. On. Mussolini pa ji je izrazil sožalje v imenu vlade.

Na krste so bili med tem položeni, poleg drugih, tri lavojevi venci, ki jih je poslal vladar. Po žalnih obredih se je ceremonija končala.

V prvih popoldanskih urah je bila krsta podporočnika Wackernella prepeljana na postajo, odkoder se prepelje v Meran.

Iz Genova v Buenos Aires v trinajstih dneh

GENOVA, 21. «Conte Biancamano» je pobil rekord hitrostne vožnje iz Evrope v Buenos Aires. Včeraj, 20. t. m., je privozil v pristanišče Buenos Aires. Iz Genova je vozil 13 dni, dočim so najhitrejši parniki rabili 14 dni in je nova, moderna nemška lalja «Kap Arcona» vozila iz Hamburga 15 dni. Iz Cadixa v Buenos Aires je «Conte Biancamano» vozil 11 dni.

Pobijanje mafije

PALERMO, 21. Pokrajinska komisija za konfinacije je opomnila 48 članov mafije, ki so odsele različne kazni radi navadnih zločinov. Med 70 mafijevcev pa je porazdelila 320 let konfinacije. Med konfiniranimi se nahaja tudi neki Ignacij Caruso iz Termini Imerese-a, hišni posestnik.

Mraz in sneg

v vsej severni Italiji

MILAN, 21. Kakor po skoro vseh drugih krajih severnega dela Italije, tako je tudi v Milanu nastopila pomlad s snegom. Že od jutra neprestano sneži. Strehe hiš je pobelila snežna odeja. V Genovi se je temperatura močno znižala, s hribov veje mrzel veter in davi je začel nalezavati sneg. V Turinu je sneg zapadel tekotom noči in se je davi na ulicah izpremenil v led.

O slabem, naravnost zimskem vremenu prihajajo poročila tudi iz drugih krajev severne Italije.

Pariška konferenca

za ureditev tangerskega vprašanja

PARIZ, 20. Danes se je pričela konferenca za ureditev mednarodne uprave Tangerja, pri kateri bodo sodelovale Italija, Španija, Francija in Anglija. Opoldne je francoski zunanji minister Briand priredil delegatom vseh štirih držav slavnosten obed.

Na Quaiju d'Orsay se je pričelo delo ob 15. uri. Briand, ki je predsedoval otvoritveni seji, je imel kratek nagovor, v katerem je omenil prijateljski sporazum med Francijo in Španijo glede nekaterih določb o uveljavljenju tangerske ustave. Delegati Italije in Anglije, ki sta priznali, da dogovori med Parizom in Madridom, sklenjeni 1923. leta, upoštevajo njune interese, je pozval, naj v polni meri sodelujejo, da bo dosežena čim popolnejša organizacija mednarodne uprave v Tangerju, ki se je večkrat izkazala kot nepopolna in ki je opetovano škodovala interesom ene ali druge države.

Po otvoritvi je prevzel vodstvo konference Berthelot. Vršila se je krajša seja, na kateri se je določil dnevni red za poedine razprave. Predvsem bodo delegati razpravljali o zaključkih francosko-španskega sporazuma in o tangerskem vprašanju na splošno. Proti koncu seje, ki se je zaključila ob 16. uri, se je bavila konferenca z italijanskimi zahtevami.

Francoski tisk je zavzel napram konferenci zelo naklonjeno stališče. Obširno se bavi z njo tukajšnji «Temps», ki pravi, da se je po dolgih pogajanjih sklenil med Francijo in Španijo sporazum, ki ni v nasprotju z obstoječimi tozadevnimi pogodbami, ki ne krši francoskih interesov in ki jamči Španiji tudi za njen prestiž v Tangerju. Kot nov činitelj, pravi pariski list, nastopa v tangerski zadevi Italija.

«Rimska vlada,» nadaljuje «Temps», «doslej, kot znano, nima posebnih interesov v Maroku, pa vendar ni hotela priznati francosko-anglo-španskega sporazuma iz l. 1923, češ da se ne more odreči svojim interesom glede nekaterih sredozemskih problemov in da mora tudi ona sodelovati z ostalimi vlastmi, kadar urejujejo vprašanja, ki se posredno ali neposredno nanašajo na politično ravnanje na Sredozemskem morju. Italija se je pri sedanjih pogajanjih postavila v isti red z Anglijo in tako je bila ustvarjena ugodna atmosfera za razvoj prijateljskih odnosov med narodoma, ki so si neposredno sosedni.»

Volitve v Nemčiji

se bodo vršile 20. maja?

BERLIN, 21. Kancelar dr. Marx je danes sprejel zastopnike vseh parlamentarnih frakcij, razun komunistov. Povabil jih je bil na razgovor glede tekočih političnih zadev. Na konferenci se je baje sprožilo tudi vprašanje o bodočih volitvah v državni zbor. Dan baje še ni bil določen, vendar pa zagotavlja v političnih krogih, da se bodo volitve vršile najkasneje 20. maja t. l.

Pred predsedniškimi volitvami na Portugalskem

LISBONA, 21. Edini kandidat za predstoječo predsedniško volitve je general Fermana.

Stališča delegatov velikih držav

o ruskem razorožitvenem načrtu

ZENEVA, 20. Tik pred današnjo sejo pripravljalne komisije za razorožitev se ni dalo še ničesar reči, kakšni bodo njeni zaključki o ruskem razorožitvenem načrtu. Velesile se tudi niso spoznale, kakšno stališče naj zavzamejo napram njemu.

Na seji je nastopil kot prvi italijanski delegat senator general De Martinis. Spočetka je priznal, da je sestavljen ruski predlog na tako logičen način, da bi bilo nemogoče, sprejeti ga le deloma, marveč bi se moral sprejeti ali zavrniti v celoti. Prešel je k vprašanju varnosti na splošno. Izrazil se je, da bi bil pripravljen, sprejeti ruski predlog, toda Rusija je mislila samo na varnost pred vojno in njenimi grozotami, ko je predložila ta predlog, ni pa niti od daleč skušala ustvariti si svoje stališče, kako naj si poedini narodi zajamčijo svoj neovirani gospodarski in socialni razvoj.

Govoru in stališču italijanskega delegata se je pridružil v imenu Francije tudi grof Clauzel. Angleški delegat Cusshendun, ki je govoril celo uro, pa je zavzel drugo stališče. Po njegovem mnenju bi bilo pač mogoče vzeti iz ruskega načrta, ki ima 63 členov, vse ono, kar je dobrega in sprejemljivega. Očitaj se Rusiji, ki se sedaj zavzema za svetovni mir, da je skušala zaneti v posameznih državah državljanske vojne. In ironično je pozval rusko delegacijo, naj pove, če je njena država menjala svojo politiko.

Končno je izjavil, da bi bilo mogoče napraviti tako originalnemu predlogu zavzeti resno stališče šele po daljšem proučevanju.

Kot poslednji se je oglasil k besedi na današnji seji japonski delegat, ki je med drugim dejal: Varnost se ne doseže s tem, da se orožje vrže v stran, pač pa odpade ono samo, čim je varnost dosežena.

Na jutrišnji seji bodo govorili zastopniki manjših držav. Litvinov je zahteval, naj se mu dovoli rok dveh dni, da se pripravi na odgovor.

Ibsenove proslave v Oslo

OSLO, 21. Včeraj dopoldne so položili delegati posameznih držav lepe vence krog stebra na Ibsenovem grobu. Ob 13. uri so zagrmeli salve iz baterij ob fjordu mesta Oslo.

V veliki dvorani vseučilišča so se zbrali člani vlade, parlamenta in akademski zbor, zastopniki inozemskih vlad, novinarji, literati, dramaturgi in ostalo občinstvo. Prišel je tudi kralj s prestolonaslednikom. Slavnostni spominski govor je imel dr. Bull.

V narodnem gledališču se je zvečer zaključil cikel Ibsenovih dram. Pri predstavi je bila navzoča tudi kraljevska dvojica.

OSLO, 21. Zastopniki dvajsetih inozemskih držav so danes položili na Ibsenov grob krasten venec.

Jugoslovanski finančni odbor zaključil razpravo o emendementih

BEOGRAD, 21. Finančni odbor je na svoji seji, ki se je zaključila pozno v noč, zaključil razpravo o emendementih finančnega zakona. Razpravljal je o emendementih notranjega, finančnega, zunanega, vojnega ministrstva, nadalje ministrstva za narodno zdravje, javna dela, pošte in brzojav ter poljedelstvo. Vlada večina je sprejela vse predložene emendemente.

Pred sporazumom med Jugoslavijo in Bolgarijo

SOFIJA, 21. Bolgarski politični krogi in bolgarski listi pripravljajo posebno važnost razgovorom, ki sta jih imela v Zenevi bolgarski zunanji minister Burrov in jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković. Na teh svojih sestankih sta baje govorila o vseh vprašanjih, ki zadevajo obe državi. Glasom izjav ministra Burrova je upati, da bo v najkrajšem času dosežen najtežnji sporazum med obema slovanskima državama na Balkanu.

Angleško zračno oboroževanje
LONDON, 24. V Spodnji zbornici je angleški minister za aeronavti-ko izjavil, da razpolaga Anglija s 30 do 40 zračnih flotil, dočim bi jih rabila vsaj 50, če bi hoteli po- polnoma varna pred morebitnimi sovražnimi zračnimi napadi.

Politične beležke

Zasebno življenje ruskih so- vjetskih državljanov v inozem- stvu

V eni izmed zadnjih števil Moskvske «Pravde» je znani sovjetski prvak E. Jaroslavski objavil članek, v katerem piše o potrebi nadzorovanja sovjetskih organov in državljanov, ki živijo izven mej ZSSR. Jaroslavski povdarja potrebo, da se to vprašanje stavi čim prej na dnevni red ter se definitivno reši, in to iz razloga, ker živi se- daj v inozemstvu več tisoč so- vjetskih državljanov, ki so nam- mešeni pri raznih svetov. poli- tičnih in trgovinskih zastop- stvih in drugih organizacijah. To nadzorovanje, pravi Jaroslavski, je potrebno, ker si po zasebnem življenju in vedenju teh državljanov ustvarjajo de- lavske mase v inozemstvu sodbo o socialnih razmerah v sovjetski Rusiji. V svojem članku je Jaroslavski namignil na obna-

šanje gospe Rozenelj-Lumačar- ske, žene komisarja za narodno prosveto, bivše umetnice, ki živi sedaj v Berlinu. Njeno obnaša- nje — piše Jaroslavski — ni pri- merno za ženo tako uglednega sovjetskega organa. Skoro vsi listi so že objavili njene slike, ki jo predstavljajo v razkošnih oblačilih in nališpano z drago- cenimi nakiti, kakor ženo kakega velekapitalista in ne družico uglednega sovjetskega funkcionarja. Zato ni čudno, da so ne- kateri nemški komunistični listi začeli v zadnjem času ostro grajati njeno vedenje. Jaroslavski piše dalje, da nekateri so- vjetski državljanji v inozemstvu mislijo, da se po zunanosti ne smejo razlikovati od predstav-nikov «kapitalističnega sveta» ter da morajo posnemati le-te tudi v nošnji cilindra in fraka. Jaroslavski v svojo odločnostjo zahteva, da se morajo sovjetski zastopniki v inozemstvu tudi v zasebnem življenju vesti kot predstavniki komunistične države. «Mi izrecno zahtevamo» — pravi dalje —, «da ti naši predstavniki razumejo in uva- žujejo posebni položaj, v katerem se nahaja sovjetska država sredi kapitalističnega sveta, ter da s svojim razkošnim živ- ljenjem ne dajo prilike za razne kritike, ki so v takšnih slučajih pač upravičene.»

Krušna moka se je v soglasju s pšenico podražila in stane približno L 175—177, franko gornjitalijanski mlin. Zelo čvrst je tudi oves. Dobrodovni ni nobenih in cene so v glavnem le nominalne. Povpraševanje, če izvzamemo Trst, zelo majhno.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu
dne 20. marca 1928.

Rojeni: 13;
mrivi: 10;
poroke: nobena.

Iz tržaškega življenja

Iz tatinskega dnevnika

Ko je pek Ivan Kastelic, stanujoč na Corso Garibaldi št. 34, včeraj zjutraj odpiral svojo prodajalno na trgu Cornelia Romana št. 1, je zapazil na vratih sledove vloma. Brez dvoma je čez noč nekdo vplnil v prodajalno. Da je bilo temu res tako, se je Kastelic kmalu pre- pričal. Ko je stopil v prodajalno, je ugotovil, da je zmanjkalo 11 bo- tiljk likerjev, več kilogramov pre- pečenec in čokolade v skupni vrednosti kakih 800 lir.

Kastelic je javil tatvino policijskim organom na orožniški posta- ji v ulici Fabbri, ki so začeli poiz- vedovati po zlikovcih.

Ker je ukradel nekemu Petru Milnice iz Fontane d'Istria usnjo torbico, vredno kakih 20 lir, je bil predvčeršnjim aretiran 57-let- ni Peter Bidini. Brez stalnega bi- vališča. Ko so ga aretirali, so oro- žniki še našli pri njem ukradeno torbico. Po zaslišanju je bil Bidini odveden v zapor.

Zlikovci so prijatelji teme, ki je njihova naravna zaveznica, zato ni čudno, da so prednočnim po- brali na stopnišču neke hiše v ulici Giulia vse električne žarnice, tako da so najemniki, ki so se zve- čer vračali domov, bili v nevarno- sti, da si v temi razbijejo nosove na stopnicah.

Tržaško sodišče

Dva zajčka, prevleka za slavnico
— 3 leta, 1 mesec in 27 dni jele.

Včeraj je kazenski kolegij šeste sekcije tržaškega sodišča imel pred seboj na zatožni klopi dva mlade- nca in sicer 23-letnega Oktavijana Beacovicha in 25-letnega Mihaela Frausina. Obtožena sta več tatvin.

Glasom obtožnice in po izpovedi spodaj imenovanih karabinerjev, sta Frausin in Beacovich zgodaj zjutraj dne 30. nov. pr. l. ukradla nekeje v Rojano veliko prevleko za slavnico, katero sta potem na- polnila s cvetličnimi lonci in vrhu vsega dela tudi dva lepa domača zajčka. Ustavljena od karabiner- skega brigadirja Sorice in karabi- nerja Marconina, sta trdila, daje blago njihovo. Tota organa javno varnosti sta se hotela o stvari pre- pričati in pridržala zaenkrat tička v zaporu. Nadaljna preiskava je prinesla na dan, da sta bila zajca ukradena nekemu Ivanu Campa- nelliju, cvetlični lonci nekemu Os- karju Seidlu in slavnica neki Roži Ladigevi iz Rojana.

Zato sta Frausin in Beacovich morala pred sodnike.

Tam nista več tako odločno tr- dila, da je blago njihovo.

Beacovich pravi, da sta tisto noč spala v hlevu Ladigev. Zjutraj sta videla slavnico tam na tleh in jo vzela. Enako se zagovarja Fraus- in, oba pa padata pri izpovedih v tako komična protislovja, da ji- ma naposled predsednik veli, naj molčita. Beacovich trdi celo, da so kar tam pri slavnici bili cvetlični lonci in v teh sta lepo mirno čepela — oba zajčka.

Zaslišana sta oba karabinerja, izpovedata, kakor zgoraj opisano.

Tudi oškodovanci so na obrav- navi, a ne vedo povedati drugega, kakor da jim je zmanjkalo v o- vadbi navedeno blago.

Branil je odvetnik Sancin.

Sodni dvor je obsodil Beacovi- cha na 1 leto, 10 mesecev in 22 dni ječe in Frausina na 1 leto, 3 mese- ce in 5 dni ječe, oba pa še na 1 leto strogega policijskega nadzor- stva po prestani kazni.

Iz tržaške pokrajine

TOMAJ

Še nekaj o letini.

Letos imamo izvrsten teren in smo ga še precej prodali. Cena se giblje od 320 do 340 lir za hl. Kupci naj se pokurijo, da si zagotovijo še o pravem času to zlahko vin- sko kapljico, ki je letos res nekaj posebnega. Saj je znan pregovor: «Teren je kralj vseh vin.» Zgodovinarji poročajo, da je cesarica Avgusta rada pila vino, katerega sta rastle na Krašu, in je dočakala visoko starost.

Druhi pridelkov je bilo letos le malo in vsi morajo le kupovati. Druga leta smo Kraševci prodajali zimske krompir, sedaj pa ga mo- ramo iskati drugod. Denarja je po- malem, pa kljub temu je videti ob nedeljah dosti nepotrebnega luksusa, posebn pri mladih ljudeh. Mnenje vseh treznih in razsodnih mo- je, da luksusa ni na Kraševce. Zadnji čas je, da se odpravimo ne- potrebnemu lišpanju. Razmere zahtevajo od vsakega pametnega človeka, da živi trezno in varčno, da ne živi od danes na jutri, mar- več da misli tudi na bodočnost.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Mednarodni odbor določil cene
mesu in maslu.

Mednarodni odbor je na svoji zadnji seji določil cene na drobno svežemu govejemu mesu, in sicer na sledeči način:

Volovsko in kravje meso: I. vr- ste prednji del lir 6.40 za kg, zadnji del lir 7.60 kg; II. vrste prednji del lir 5.40, zadnji del lir 6.60. Te- letina: I. vrsta prednji del lir 7.80 kg, zadnji del 9.20; II. vrste prednji del lir 7.40 lir, zadnji del 8.80 kg.

Cena naravnemu sirovemu ma- slu znaša lir 14.50 za kg.

Na prvi dan spomladi v Gorici — sneži.

Zadnje dni je v Gorici in po go- riškem pritisikal hud mraz. Mrzel, nenavaden veter je pihal po ulicah. Hribovje okrog Gorice je na svojih najvišjih točkah pobeljeno s sne- gom. Istotako je severna vipavska dolina obrobjena z belim pasom. V nedeljo je prišel v Ajdovščini in Vipavi naletavati sneg, oziroma takozvane «mravnice». Posebno pa se je hotela uveljavljati burja, ki je s hribov prinašala v dolino mraz, da solnce ni imelo nobene moči. — Včeraj pa je bil prvi dan pomladi, ki pa nam ni prinesel solnca in zelenja, cvetlic in gor- kote — pač pa belo snežinko. O- krog devete ure dopoldne je pri- čelo po Gorici snežiti. Droban sneg se je pričel tvoriti iz gostega me- glenega ozračja in prav zimsko razpoloženje je leglo po ulicah. Vendar se je sneg sproti tajil. Po gorah, kjer je še itak dosti snega, ga bo sedaj že preveč. Z njim so za- dovoljni najbrž le zimski športni- ki. Letošnja zima, ki je bila na splošno sicer zelo prikladna za vi- pevškega in briškega kmeta, ki pozimi pripravljata svoje nove vi- nograde, bo s tem nenadnim po- daljšanjem svojega dejanskega ro- ka gotovo precej škodila pomla- danskemu delu na polju. Posebno je nič kaj prijazno ne gledajo oni, ki so se nasadili zgodnji krompir. Boje se, da jim bo zmrazilo seme v zemlji. Vendar pa gotovo to zim- sko razpoloženje ne bo ostalo za to. Ljudje bodo lahko kmalu zopet pričeli s pridnim delom. Naj se zavedajo, da ravno sedaj ne smejo izgubiti niti ure niti enega dne.

Mednarodni odbor je po raz- delitvi hotelov, restavracij in go- stin v posamezne kategorije, raz- delil na svoji zadnji seji na raz- ne kategorije tudi goriške kavar- ne in bare ter določil ter razdeli- vi primerne cene. V prvo katego- rijo spadati kavarni «Garibaldi» in «Teatro». V drugo kategorijo pa sledeče, našim čitateljem bolj znane kavarne: «Commercio», «Ve- neta», «Giuliani», «Europa», «Adriatico» in «Municipio». V tretjo kategorijo pa sledeči dve slašči- čarni (poleg drugih manj znanih): «Slaščičarna Karlo Dražek» ter «Slaščičarna Andrej Fait». Nekaj manj znanih kavarn in barov ter slaščičarn pa spada v 4. katego- rijo.

Lev na tihotapec.

Te dni se je v bližini Zabnice ob avstrijski meji vršil dramatični lov dveh tihotapnih stražnikov za tihotapcem, ki je nosil čez mejo utihotapljenno blago. Dva finančna stražnika, ki sta vršila ob meji svojo službo, sta opazila neznanca, ki je lažil s palicami po snegu in nosil na hrbtu nabasan nahrbtni- nih. Ker sta sumila, da je tihota- pec, sta mu velela, naj se ustavi. Ko jih je pa ta zagledal, je po- brisal kar se je dalo in se skril v neki jarek, od koder je — kot pravi poročilo finančnih stražnikov — jel streljati na svoja preganjalca, katere sta se morala tudi za- riti v sneg, če nista hotela ostati ranjena. Tihotapec se je začel nato umikati proti gozdu in tudi fi- nančna stražnika sta oddala za njim nekaj streliv. Izginil je kma- lu med drevjem. Stražnika sta ga opozorila zasledovala po stopinjah v snegu, kjer so se poznali tudi sledovi krvi, kar je kazalo, da je bil tihotapec ranjen. Kmalu nato sta zasledovalca našla v snegu pa- lico, s katero si je tihotapec po- magal po snegu — pa jo je najbrž zgubil. Na nji sta opazila ime Ja- kob Markuš. Iz nadaljnjih informacij sta zvedela, da je Jakob Mar- kuš gozdar v bližini Zabnice. Podala sta se v njegovo kočjo in izvršila preiskavo, a nista mogla zaslediti utihotapljenega blaga. Ker sta pri Markušu zapazila rano, pov- zročeno od strela, sta ga nazna- nila sodniški oblasti, ki se bo po- zanimala zanj.

Smrt, rojstva in poroke v Gorici

Od 11. do 17. marca t. l. se je v Gorici rodilo četvero žensk in 5 moških. Skupno 9.

Umrlo je 8 moških ter 4 žen- ska. Skupno 12. Med temi so umr- li sledeči: Stefan Suligoj, 42 let —

Peter Stanič, 72 let — Lucija Ma- rega, 78 — Josip Weinberger, 31 — Stanko Škerlj, 8 dni — Kristina Zbogor, 23 let. Poroka se je izvršila v teh dneh samo ena.

Odprt prehod iz solkanske ulice
na skladišče svetogorske postaje

Prehod iz solkanske ulice na skladišče svetogorske postaje, ki je bil dosedaj zaprt in so zato vozniki morali delati dva kilo- metra dolg ovinek, je zopet od- prt, in sicer ob delavnih dneh od 9. do 12. in od 14.30 do 17.

Ali je ta umoril Jožefa Šorlija
iz Knažkih Ravni?

Prihaja novica, da so orožni- ki zaprli in izročili sodniški o- blasti znanega Alojzija Rakarja, starega 35 let, iz Breginja, ki je bil že večkrat kaznovan in se moral še nedolgo od tega zago- varjati pred goriškim sodnikom radi raznih goljufij. Sedaj so ga osumili, da je bil on tisti, ki je nedolgo od tega napisal pismo, podpisano s «Carugo» (znanim banditom, ki je bil obsojen v Za- grebu), Ivanu Bresanu iz Pod- melca, češ da mora položiti na določen prostor 20.000 lir, dru- gače se bo zgodilo z njim ravno tako kot z Jožefom Šorlijem, ki da ga je on v neki noči — kot je našim čitateljem že znano — ubil. Alojzij Rakar, ki so ga o- sumili, da je to pismo pisal in da je tudi Šorlija umoril, to dejanje taji.

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA
GORIŠKE POKRAJINE

(Seja dne 15. marca 1928.)

Zadeve, ki so se odobrile brez vsake omejitve in brezpogojno.

Kobarid, Idriško: Davek na vo- zila in služenjak.

Breginj, Kred, Vojšička, Cerkno, Čepovan: Družinski davek za 1928.

Kobarid, Breginj: Davek na o- brt in pristojbina na patente.

Kojško, Čepovan, Kred: Davek na obrt in trgovino za 1928.

Kanal: Odstop zemljišča mle- karni v Kapriševu.

Vojšička: Zavarovanje pohištva in arhiva občinskega urada.

Bovec: Letno nakazilo cerkov- niiku.

Dornberg: Liktorsko sportno vezbalništvo. Odstop zemljišča drž. ustanovi Dopolavoro.

Tolmin: Prodaja barake mešane konstrukcije.

Pokrajinska uprava: Pristop po- krajine k deželnemu agrarnemu konsorcijsu s petdesetimi delnicami.

Tolmin: Odstop zemljišča tvrd- ki Feragoti & Londero.

Kojško: Letni prispevek dobro- delnemu združenju.

Pokrajinska uprava: Oddelitev in razdelitev premoženja med vidensko in novo goriško pokra- jino.

Trnovo, Penikva, Bovec: Zmanj- šanje davka na živino.

Gorica: Nakup nepremičnin od Josipa Mučiča.

Lokavec: Proračun za leto 1928.

Reče: Najetje posojila v zne- sku 200.000 lir za poravnavo težjih dolgov.

Gorica: Odboritev vose, ki jo je ponudil komisariat za popravo vojne škode v Trevisu v namen in odplačilo odškodnine za smodniš- nico v Vrtojbi in njeno vpostavi- tev.

Spodnja Idrija: Davek na živi- no.

Trnovo pri Gorici: Uporaba vo- ste 26.140 lir, t. j. odškodnine za gradbo javnih del.

Čepovan: Povisek dohodninske- ga davka.

Fonikve: Družinski davek za 1928, 1927, in 1928.

Breginj: Izenačenje davka na živino.

Tolmin: Najetje posojila pri to- zadevnih zavodih za gradbo no- vega vodovoda.

GORIŠKA POROTA

Razredba v procesu proti Molinu

Razprava proti Alojziju Molinu, ki je bil obdožen dvakratnega ne- izvršenega umora, se je včeraj za- bljučala. Na podlagi pravovredne poročilke je predsednik gr. uff. Ferri razglasil razsodbo, glasom katere je Molin obsojen na 5 mese- cev zapor, ki ga je že odsedel, na 950 lir globe ter na poravnavo so- dniških stroškov.

Ker se je proces proti Molinu da- nes preveč zavlekel, se bo obrav- nava proti Ivanu Delpinu pričela danes.

SOLKAN

Smrtina kosa

V starosti 68 let je umrl pri nas v ponedeljek zvečer, na praznik sv. Jožefa, po kratki, toda mučni bo- lezni posestnik g. Fr. Bifečnik. Bil je izvrsten gospodar in skrben oče svoji družini. Včeraj popoldne se je vršil pogreb.

VOJSKO NAD IDRIJO.

Še o zimi in smučarskem sportu.

Zopet se oglašamo enkrat iz naše gorske vasi. Snega imamo čez meter na nekaterih krajih, kjer so zameti, pa še več. Zopet so prišli do sape naši smučarji, katerih je vedno več. Ze večkrat smo poro- čali, da imamo pri nas lep teren za smučanje. Sedaj so prišli že tri ne-

delje k nam Tržačani, ki jim zo- lo ugaja naš kraj. V nenej. o. 25. t. m. bomo imeli domaco tekmo, za katero je precej zanimanja. Prija- vilo se jih je že precej. Tekmovalci bodo razdeljeni v dve kategoriji: nad 16-letni in mlajši. O izidu naše tekme bomo že še poročali.

Zelo razveseljivo je, da se mla- dina vedno bolj oprijema najbolj zdravega športa. Pride nam to ved- no prav, vsaj drugače ne moremo, če je preveč snega, i. hiše. Razen tega, da nam je po zimi smučanje zelo potrebno pri opravih, je pa tudi zelo zdravo. Mesto, da sedimo ob nedeljah doma v zaduhli sobi ali v gostilni, pojdemo ven, na sneg!

Upamo, da bodo drugo leto pri- šli k nam gostje tudi od drugod: tržačani, goričani, pa tudi idrija- ni. Ne bo jim žal: Terer je dober zrak tudi, obenem pa preskrbljeno tudi za dobro postrežbo.

TOLMIN

V nedeljo popoldan smo pokop- pali mlado dekle, Ivanko Kuk, iz Zaloga. Pogreba se je udeležilo ve- liko število Tolmincev in tudi o- kolčanov. Udeležba je pričela, da je bila Ivanka prijetna pri vseh, ki so jo poznali. Bila je tiha, mirna in zelo pridna. Tudi pri- nej se je uresničilo, da smrt na- vadno pokosi najboljše. — Ivanka sedaj počiva na našem pokopa- lišču, v rodni zemlji. Njen grob ne bo nikdar zapuščen, ker zapu- stila je dobro starše in zveste pri- jateljice, katere bodo vedno skr- bele, da ne ostane njen spomin dobro utišen samo v naših srcih, ampak tudi na njenem grobu, ki bo vedno v cvetju. — Ivanka, sla- sko spavaj! Tvojim staršam pa na- še iskreno sožalje!

Ivanki!

Dolga, črna vrsta se je vila po Tolminu — nepregledna je bila vrsta ljudi, ki so žalostni povešali glave: spremljali so v tihni dom Tebe, Ivanku... Med tovarišicami si spavala, ki jih toliko časa nisi bila videla, nosile so cvetje za Te- boj, Ivanka, saj si bila tudi Ti še tako lepa cvetka med cvetkami... Sli si bila v tujino, za srečo Pu- stila si svoje drage in svoj rodni kraj; z veseljem si se ločila od njih, saj si upala, da se vrneš sre- na. Kruta usoda pa ti je razgrnila lepe made in mesto sreče, si našla — smrt! Ni ti bilo dano, da bi bila poljubila v slovo svoje ljubljene, da bi bila izročila še zadnji poz- drav rodnemu kraju, ne, v tujini, tako daleč proč od vseh te je ugra- bila smrt.

Ivanka, upala si, da nas boš kmalu, po tako dolgem času zopet obiskala, a mesto da bi bila prišla domov na počitnice, so te pripe- ljali, da Te položijo v rodno zemljo, ki je tudi v tujini nisi pozabilal. Nesrečnim staršem in sestri Dorki pa naše iskreno sožalje!

... Tovarišica,

V nedeljo popoldan je bil kon- cert v vojašnici. Nastopili so naši gimnazijci in učiteljski. Lepo je videti mladino, da se zaveda svojih moči ter si upa nastopiti v javnosti. Sem namreč mnenja, da kdor nastopa v svojih mladih letih, tudi pozneje ne bo otopel ter bo delal vsestransko za ljudstvo, iz katerega je izšel. Zato tudi prav rad izpregovorim par besed o naši mladini.

Na programu je bilo 14 točk. Posebno dobro se je obnesel Cr- mirl Uršič. Sviral je zelo dobro na gosli. Videlo se je, da ima fant dar od narave. Pozna se mu, da se tega zaveda in zato mu ključno, naj je krepko stopa po svoji za- črtani poti.

Slava Rejec ima lep glas, združen z dobrim poslušam. Zelo je obilo priznanja. Ako bi se vpisala na konservatorij, upam, da bi s časom dosegla lepe uspehe. Njena tovarišica Angela Cerne je bila pozdravljena z burnim plo- skanjem še preden je odprla drob- na usteca.

Pri glasoviru sta nastopili dve dijakini, in sicer Vera Šorli ter Herta Močnik. Svirali sta čet- verorčno Rossinijev simfonio: «Barbieri di Siviglia». Z ozirom na takšno snov sta igrali dobro.

Tako sem na kratko povedal nekaj o koncertu, a naši nastopa- joči mladini ključem: Le krepko naprepi!

Kulturni vestnik

V. Vodopivec: «Litanije M. B. št. 3»

Skladatelj Vinko Vodopivec je to dni izdal v založbi katoliške knji- garnje v Gorici «Litanije M. B. št. 3. Cena izdoda znaša 2 liri. To je lep dar cerkvenim zborom za ve- liko noč.

BORZNO POROČILO

Trst, 21. marca 1928.
Amsterdam 759.50-765.50, Belgija 262-266, Francija 74.35-74.65, Lon- don 92.30-92.50, New York 18.884-18.944, Španija 315.75-321.75, Svica 363.50-365.50, Atene 24.85-25.35, Ber- lin 450-456, Bukarešt 11.50-11.90, Praga 55.974-56.274, Ogrska 328.53-334.50, Dunaj 263.75-269.75, Zagreb 33.18-33.48.
Uradna cena zlata (20. III.) 11 365.41; vojnoodškodninske obvezni- ce 77.35.

Naročalte in širite
„EDINOST“

Znanost in umetnost

Spominška izdaja Ibsenovih del

Kot je bilo naznanjeno, se izšel v Oslu na Norveškem, v založbi Gyldendal, prvi zvezek spominške izdaje Ibsenovih del. To spominško izdajo so priredili norveški znanstveniki in je plod velikega dela. Obsegala bo dvajset zvezkov in jih bo izšlo po štiri ali pet na leto. Celotna izdaja bo obsegala osem sto in petdeset izvodov, od teh jih le petnajst ne bo za prodajo. Norveški književni trg bo dobil od teh 386 izvodov, Svedski Danci pa sto, ostalo inozemstvo pa dve sto in petdeset.

Svet je že dolgo pogršel popolne in kritično pregledane izdaje vseh Ibsenovih del. Sicer so norveški ljudski izdaji zbranih Ibsenovih spisov dodali še zelo dragoceno dopolnilno zvezek, a to ne zadostuje. Tudi dražja izdaja Ibsenovih del ima mnogo dragocenih opazkov. Ibsenovi častilci so bili izdali tudi v raznih norveških založbah njegova "Pisma" in "Spise iz Zapuščine". V spominški izdaji, o kateri govorimo, pa bo zbrani vsi ta raztreseni Ibsenovi materiali; poleg tega bo to lepo in ogromno delo obsegalo tudi še nekaj doslej nepriobčenih Ibsenove literature.

Spominška izdaja bo prinesla najstarejši tekst, prvotno koncepto Ibsenovega prvencja "Gomila". Ta drama je bila doslej natisnjena samo enkrat, in sicer v nekem ameriškem časopisu. Spominška izdaja bo imela veliko več in vestnejše preštudiranih poljanskih, kakor vse dosedanje izdaje Ibsenovih del. V tej izdaji bo natisnjena tudi neka še neznana prvotna verzija drame "Komedia ljubezni". Tu bo mogoče privariti brati Ibsenove pesmi zbrane v vsej celoti. Ibsenovih pisem pa bo prinesla ta izdaja za polovico več, kakor je bilo doslej znanih. Tudi mnogo doslej nepriobčenih govorov in časopisnih člankov velikega pisatelja bomo lahko dobili v tej izdaji.

Spominško izdajo urejajo trije profesorji na vseučilišču v Oslu. Izdaja bo prinesla vsa dramatična dela v kronološki vrsti. Vsaki dramatični bo priveden uvod o postanku dela. Nato bo sledilo pravo besedilo in za tem predpriloge in morebitne variacije, ki bodo podane dobesedno. Zvezkom, ki bodo obsegali igrokaze, bo dodan zvezek pesmi in zvezek, v katerem bodo natisnjeni govori, časnikarski članki in ostala Ibsenova proza. Končno pridejo trije zvezki, ki bodo obsegali njegova pisma. Delo bo zaključeno z "Ibsenovim besednjakom", ki ga je sestavil profesor Iversen. Ta spominška izdaja bo prinesla tudi vse znane Ibsenove slike, kakor tudi lepo število pisateljevih karikatur.

Drobne vesti

Zaklad v Jarku

V okolici vasi Homolija v Bosni je našla pastirica v nekem jarku zakopano posodo, srebrnih novcev in raznih draguljev. Novci, katerih je bilo dve sto in šestnajst, so iz dobe dubrovniške republike. Zaklad je prevzela oblast.

Mati in hči

Na včeučilišču v Wisconsinu (Zedinjene države Severne Amerike) študirata gospa in gosposkična Coulson, ki sta mati in hči. Prva ima eden in štiriinšest let in študira časnikarstvo, druga, dvajsetletna, študira pa farmaceutiko.

Gospodarstvo

Živnostenska banka

likvidira svoje podružnice v Trstu in Opatiji, a v njenih prostorih odpravi svoje nove podružnice "Banca d'America e d'Italia"

Potrjuje se vest, da se je "Živnostenska banka" v Pragi, najjačji čehoslovaški denarni zavod, odločila likvidirati svojo podružnico v Trstu in Opatiji, kjer je delovala dolgo vrsto let in si pridobila veliko število uglednih klientov, ki so bili vedno zadovoljni z njenim poslovanjem.

V dosedanjih prostorih "Živnostenske banke" v Trstu in Opatiji se bo nastanila dne 1. aprila t. l. "Banca d'America e d'Italia", Rim, katere s tema dvema podružnicama razširi tudi v tržaškem delokrogu mrežo svojih podružnic. "Banca d'America e d'Italia" ima polno vplačano delniško glavnico v znesku Lit. 200.000.000.— in Lit. 35.000.000.— rezerv.

Večina njene glavnice se nahaja v rokah "Bancitaly Corporation" v New York-u, katere delniška glavnica in rezerve znašajo 250 milijonov dolarjev. To je ena najjačjih finančnih skupin na svetu in ji načeljuje znani bankir P. Giannini.

"Banca d'America e d'Italia" je pridružena torej preko "Bancitaly Corporation" z "Bank of Italy", San Francisco, ki je po važnosti delniško glavnice in rezerv (200 milijonov dolarjev) med prvimi na svetu, a po važnosti vlog (preko 645 milijonov dolarjev) četrta v Združenih državah Amerike, nadalje z "Bank of America" v New York-u, "Bowerly and River National Bank" v New York-u in končno z "Commercial Exchange Bank" v New York-u, ki posedujejo skupno delniško glavnico v znesku preko 300 milijonov dolarjev.

"Banca d'America e d'Italia" pripada torej k ogromnemu finančnemu organizmu, ki kontrolira preko milijardo dolarjev.

Poslovanje njenih dveh novih podružnic bo začelo po smernicah, katerim je sledila "Živnostenska banka". Njiju glavni program bo podpiranje trgovine in trgovinskega prometa iz Trsta in v Trst, posebno tranzitnega prometa s čehoslovaško republiko, Jugoslavijo in z drugimi državami, akoravno ne meji neposredno z Italijo.

Poslovni delokrog v pogledu prometa in trgovine se bo na ta način razširil na vse dežele Evrope in Amerike.

V Italiji bo poslovni promet tudi razširjen s pomočjo osemindvajset podružnic zavoda "Banca d'America e d'Italia", tako da bo omogočeno zadovoljiti najbolj točno in najhitreje vsem zahtevam klientele na vseh ostalih italijanskih tržiščih.

"Banca d'America e d'Italia" si bo prizadevala na poseben način razširiti obsežne zveze, katere je razvila "Živnostenska banka" z bančnimi in trgovskimi krogi toliko v Italiji kolikor v inozemstvu, kar ji bo olajšano z ozirom na to, da si je zagotovila sodelovanje skoro celotne

S tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je včeraj, po kratki in mučni bolezni, preminila naša ljubljenica soproga, mati id. gospa

Frančiška Gasperšič

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v četrtek, 22. t. m., ob 9. uri zjutraj, iz hiše Zaloški Prem št. 6 na domače pokopališče.

PREM-TRST, 21. marca 1928. (311)
Ivan, soprog: Anton, Josip, Ivan, Franc, sinovi. Rozalija, Pavlina, hčeri. Marija, Ana, nevesti Viktor in Anton Gasperšič, zeta, in družina Mahne.

Odlik. pogr. podjetje Nova Impresa Corso V. E. M. 47

ga upravljajočega in uradniškega oseba podružnice "Živnostenske banke" v Trstu in Opatiji. —

SEMENA IN KMETIJSKE POTREBŠČINE

Tržaška kmetijska družba v Trstu ima v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Semena: Vse vrste poljskih, vrtnih in cvetličnih semen.

Detalje in trava: domačo triletno deteljo ter lucerno ali sedemletno. Trave vseh vrst, sposobne za našo kraje. Detaljne in travno seme je preizkušeno in za jamčeno brez predenice.

Umetna gnojila: mešanico pripravljeno za krompir ter posamezne vrste umetnih gnojil kakor tudi čilski soliter.

Superfosfat, kateri nam je zadnje dni zmanjkal, smo ravno kar prijeli.

KROMPIR "ONEIDA"

Prijeli smo iz Avstrije (Koroške) izbrano vrsto krompirja "Oneida", katerega imamo v obeh naših skladiščih v Trstu. Oni, kateri želijo naročiti cele vagonne, naj čim prej prijavijo svoje naročilo, ker zbranskega krompirja "Oneida" primanjkuje.

MODRA GALICA

Opozorjamo vinogradnike, kateri se želijo preokrebiti z zajemeno angleško modro galico, da je zadnji čas za predznanbo. Prednaročila tudi za manjše količine sprejemamo v pisarni, ulica Torre bianca 19. Ravnotako sprejemamo vagonška naročila za dobavo koncem meseca aprila ali začetek maja.

Močna krmila.

Iz Nemčije smo naročili ribje moko, mesno moko, ribje jeterne sile (namočen zdrob) znamke "Nesona", katero se priporoča posebno za mlade prašiče, teleta, kokoši in ostalo perutnino, ker vsebuje razen redilnih snovi tudi zdravilna svojstva. O uporabi teh krmil dobi stranka kratka navodila. Dalje imamo v zalogi kladno apno, orahove tropine, laneno seme in razno ptičje krmilo.

Prejeli smo mesno moko, ki je izdelana v Argentini in je zelo priporočljiva za krmiljenje kokoši pujskov, žrebet in telet.

Čebelarstvo orodje in potrebščina.

V skladišču ul. Torre bianca imamo vse vrste čebelarstva orodja, posamezne kovinske dele za A-Z. panje, izgotovljene panje, ter vse ostale čebelarstva potrebščine.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Torre bianca 19 in Raffineria 7 Telefon 44-39.

ŠIRITE

„Naš glas“

Mesečno družinsko revijo!

Naročnina za celo leto 15 L

Naslov:

Trieste, Casella postale 348

Le prepričajte se!

Kupi enako količino PEKATET in drugih cenejših vrst, pa se boš uverila, da bo kuhanji PEKATET znatno več od onih drugih. Katere so tedaj cenejše? Zanesljivo prave se la v 1/2 kg zavojih z napisom PEKATETE. (240)

POSILANO

ZAHVALA

Podpisani se tem potom zahvaljujem zavarovalni družbi proti nevarnosti L'ABEILLE za točno izplačano odškodnino. Priporočam vsakomur podružnico v Trstu, Via Felice Venezian 2. (313)

Kariš Fran, trgovec z živino v Divači.

*) Za članke pod tem naslovom odklanja uredništvo vsako odgovornost.

MALI OGLASI

LJUŠKA kuhinja v sredini mesta, se po ceni proda. Café XXX Ottobre, Mahnič. 316

CEVLJARSKI poldelavec se sprejme. Rozal in Monte št. 1000. 317

KAMION 18 B. L. R., B. L. 18 P — Ford — Peugeot, Citroen 5 HP — prodam ali zamenjam. Garage Europa. Telefon 38.10 Trst 318

GLASOVIR — Besednjak krasen glas, v najboljšem stanju, se proda. Naslov pri tržaškem upravnistvu. 319

CEVLJARNICA, dobro vpljana, se odda. Cena ugodna. Via Manzoni 18. 320

GLASOVIR v izbornem stanju, križane strune, se proda po ugodni ceni. Konsumno društvo, Bazovica. 313

POSTEN, mrovljen fant, vrtnar, želi znanja v vrhu živitve, z lepim dobrošernim in ljubeznivim dekletem, tudi uboim, v starosti od 25 do 35 let. Le romane ponudbe pod "Mirovljen" na tržaško upravnistvo. 314

GOSPODICA, najraje iz postojanskega okraja, za oskrbo 2 otrok in pomoč v gospodinjstvu, se išče. Naslov pri tržaškem upravnistvu. Pavla Sancin, Skedenj 539 od 1-4 pop. 315

ŽENSKA srednje starosti, zmorna gospodinjstva, išče službo kot samostojna ali pa pri mali družini. Naslov pri gospi upravi.

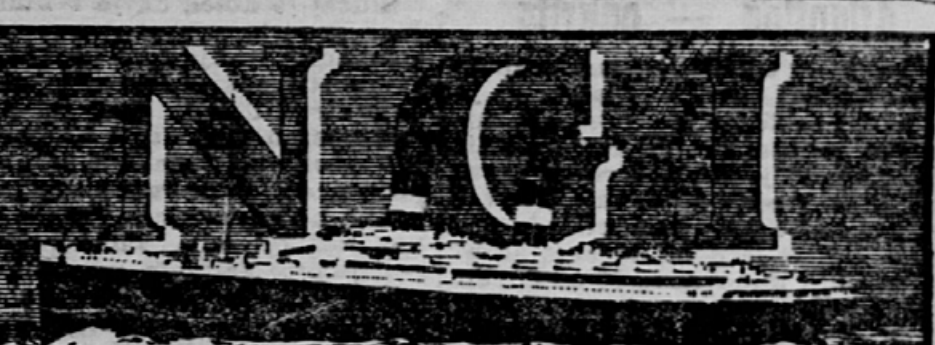
SMILAJOD — Castellonovih je priznan kot najboljši sredstvo za čiščenje krvi, priporočljivo za pomladno zdravljenje, proti otoci, proti udarjanju krvi v glavo, proti motenju vida pri starih osebah, proti arteriosklerosi (poopnjenju žil) in sploh proti vsem motenjem, ki izvirajo iz slabe cirkulacije krvi. Dobro se v lekarni Castellonovih, Trst, via dei Giuliani 42. 297

AVTO, zaprt, z dovoljenjem, vozni dovoljenje po ceni. Prenotirajte! Sv. Križ 81. 304

POROČNA soba, iz parjenega bukovega lesa, razmerna, 1600, mahogonijeva, je enova 1700, topolova 1800, posamezne postelje 150. — Türk, Cesare Battisti 12. Pazite na številko! 249

TRGOVSKA pomočnica, dobra moč, večja v trgovini z mešanim blagom, išče službo. Naslov pri tržaškem upravnistvu. 299

BABICA Emerichitz — Sbaizer, diplomirana, sprejema noseče, moderna oprema, zdravniška pomoč, dnevna hranarica L. 25. Via Farneto 10 (Ginnastica, podaljšana), lastna vila, telefon 20-64. 308

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

Prihodnji odhodi (297)

V Severno Ameriko
Genova, Neapelj, New-York

11. aprila

DUILIO

24.500 ton 21 milj na uro

22. aprila

COLOMBO

2. maja

ROMA

32.580 ton 21 milj na uro

V Srednjo Ameriko-Južni Tih ocean (Panama)

(Sredozemsko morje, Cristobal, Valparaiso in druge luke)

1/3 NAPOLI iz Genove 3. aprila

Otvoritevno potovanje m/i VIRGILIO

12.000 ton, 2 vijaka, iz Genove 24. aprila

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

glavnica in vokal i siki pri H. G. I. potniški urad v Trstu, Via Mercato vecchio 1.

V Južno Ameriko
Genova, Barcelona, Rio de Janeiro, Santos ali Montevideo, Buenos Aires

12. aprila

AMERICA

21.700 ton 21 milj na uro

3. maja

GIULIO CESARE

21.700 ton 21 milj na uro

pristane v Montevideo

17. maja

AUGUSTUS

32.650 ton 4 mol. 4 vijaki

pristane v Santosu

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko, Slavec, via Giulia 29. 318

DR. SARDOČ

ZOOZDRAVNIK

VIA S. LAZZARO 23, II.

TRST

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

VIA S. LAZZARO 23, II.

IVAN KACIN

Domača tovarna

orgelj, harmonijev, glasovirjev

Gorica, P. Tomaseva 29 (Piacina)

Telefon 422.

Nov harmonij od L. 650. Pianino

L. 3700. Orglje poseben model,

3 pevajoči registri, 3 meh. regi-

stri, s pedalom za majhne cerkve

za ceno L. 10.000. Jamstvo 10

let tudi na obroke. — Poprava in

uglaševanje orgelj od registra

po L. 70. (312)

Naročajte „Edinost“

FERRO CHINA PIGATTI

Okrepevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti

MALOKRVNOSTI, BLEDCI in za OKREVANJE

LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

P O D L I S T E K

V. J. KRIZANOVSKA:

Pajčevina (44)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel L. V.

Jurasova je bila naklonjena ljubezni kneza Igorja; ko pa je Valerijan Petrovič zapazil, da se je začela Milica zanimati za kneza, je sklenil se resno pogovoriti z Marto Lvovno o tej zadevi. Mlada grofica mu je potrdila, da bi Igor rad imel Milico za ženo in da ga prosi njene roke.

Načeloma nimam nič proti tej ženitvi ne proti knezu, ki se mi zdi dostojen človek; poleg tega pa je tako bogat, da ne išče pri Milici denarja, — je odgovoril. — No, Milica je še premala, da bi se že sedaj vezala; prej mora v družbo in izkusiti svet. Če se v dveh letih njih medsebojna čustva ne izpremenijo, tedaj ne bo nikakih ovir, da se vzameta, toda za sedaj nočem, da bi se ne on ne ona smatrala vezana. Ženska je večkrat izpremenljiva... tem več Milica, ki je še tako mlada; pa tudi Igor Nikolajevič je tak vetrnjak, da utegne desetkrat predrugačiti svoje namere, — je rekel v smehu Valerijan Petrovič.

Knez se je moral pokoriti; pa tudi Milica se ni upirala varuhovemu sklepu. Saj je imela vanj vse zaupanje, prave ljubezni pa itak ni še občutila v svojem mladem srcu. Razen tega je bila zima pri koncu in spomladi je bilo treba odpotovati v Naheim, kamor so zdravniki pošiljali Valerijana Petroviča.

Vrnili so se v Petrograd šele koncem novembra, potem ko sta napravila potovanje po Italiji.

Stric je bil videti popolnoma zdrav in se je mislil preseliti v Turovo; toda nekega dne pri kosilu pri Jurasovih je prišlo Valerijanu Petroviču nenadoma slabo, ko pa je prispel zdravnik, po katerega so takoj poslali, je bil že mrtev. Zadel ga je srčna kap.

Za ubogo Milico je bil to strašen udarec. Drugič je izgubila očeta in postala sirota, ker ded ji je bil popolnoma tuj, a Matilda Ferdinandovna je ni mogla trpeti. V svoji oporoki je pokojni Valerijan Petrovič postavil Milico za edino svojo dedinjo, toda ker ni hotel uvažiti brata, je določil za varuha Mihaila Petroviča skupno z grofom Jurasovim.

Ostali del zime je Milica prebila v Petrogradu v popolnem osamljenju. Iskrena, globoka žalost in zavest popolne osamljenosti sta jo tako prevzeli, da se je izogibala družbe.

Rostislav, ki je z izvrstnim uspehom dovršil akademijo, je bil poslan na državne stroške v inozemstvo, nato pa je bil premeščen v krijevalni okraj. Knez Igor je bil odsoten in bolan, ker je padel s konja pri dirkah, toda vse je kazalo, da ni izpremenil svojih namenov, ker je po svoji sestrični izrazil Milici toplotno in iskreno sožalje zaradi njene težke izgube.

V tem novem položaju se je Miličin značaj utrdil in postala je popolnoma neodvisna in krepke volje. Preživela je nekaj mesecev v hiši svojega deda, toda pogosta nesporazumjenja z Matildo Ferdinandovno so jo napotila k temu, da je izrazila željo, preživeti poletje v Turovu; babica je ni zadrževala, m-me Bernar, prejšnja Miličina guvernanta, in Marta Sidorovna sta bili zanjo dovol

Atlantida — odkrita

V svojem spisu »Kritias« nam opisuje grški filozof Platon, ki je živel od l. 427. do 348. pred Kr. rojstvom, velikansko državo Atlantido, o kateri je zvedel Kritias, glavna oseba v prav po njem imenovanem spisu, od svojega pradedca Solona, kateri je dobil to vest od egiptovskih duhovnikov, ki so čuvali zapuščeno podobno v Sais-u. Tudi drugi stari zgodovinarji jo omenjajo in dostavljajo, da se je bilo to čvrsto mesto, kamor so prihajali ljudje iz vseh krajev sveta in čigar mornarica je gospodovala v Sredozemskem morju, v eni sami noči pogreznilo v zemljo. To se je bilo zgodilo okoli leta 1300. pred Kr. rojstvom.

Od tedaj se pripravljajo že skoraj tri tisočletja učenjaki, ima li Platonova vest kako zgodovinsko osončje ali ne. Iskali so to pogreznjeno Atlantido povsod na kopnem in v morju — a ves trud je bil zaman.

Leta 1906. se je pojavila v časopisu meseca septembra vest, da se je posrečilo monakovskemu geologu Pavlu Borchardt u izslediti kraj, kjer se je nahajala bogata Atlantida. Toda tedaj ta učenjak ni imel dovolj denarja, da bi prišel s potrebnimi deli.

Skoraj polnstoletje pozneje so zadržali listi, da se Borchardt ni bil zmotil in da je sedaj (15. februarja 1928. l.) z gotovostjo dognal, da je kraj nekdanjega vele mesta, marveč tudi dobil sledov, ostanke in druge zanimive najdbe.

Atlantida, oziroma njeni ostanki se nahajajo v bližini Gabesa v severni Afriki v francoskem Tunisu. Ko je motril Borchardt s ploščatega holma okoli, je opazil dva velika kroga, ki sta se vila okrog holma. Bila sta to dva koncentrična jarka. In prav o teh koncentričnih napravah je pisal pred tolikimi leti Platon, poročevaje o »gradu sredi vode«. Na omenjenem holmu je našel učenjak vse polno starih predmetov, ki poročajo o davno pretekli dobi. Prišel je tudi do temeljnih zidov, na katerih se je po njegovem mnenju dvigoval Posejdonov tempelj, ki je tudi omenjen v Platonovi knjigi. Povsod, kamor koli je stopil učenjak, povsod je dobil neme priče iz davnine.

Vsa pokrajina je kakor posejana s starinskimi predmeti, noži iz kremenca, puščicami s kamenito ostjo. Pri tem je ugotovil Borchardt tudi mnoge tega svet obvladajočega vele mesta. V domovino je sporočil veselo vest, da Platonova Atlantida ni bila nikaka bajka, da se njegovo poročilo ni nanašalo na južno Španijo, marveč da je »morje Atlantis« Dahr Atala, »Atlantida« jezero pri Didoru in sedaj izsušen Šot Djered.

Ni treba omeniti, da se bodo na tem mestu vršila sistematična odkopavanja. Ravnatelj francoske uprave stoparstvitosti, ki je prišel na prvo poročilo Borchardto na lice mesta, profesorju Poinso-u je razkazal učenjak svoje odkritje in ta je potrdil v polnem obsegu mnenje in izjavo svojega nemškega tovariša.

Pred kakimi razkritji stojimo? Kaj nam odkrijejo delavci — koparji pod vodstvom neumornega učenjaka? Izsledila se bo kultura, ki je tekmovala v drugem tisočletju pred Kr. rojstvom s staroegiptovsko kulturo faraonske države ob času, ko je bila ta na vrhuncu svoje slave. Atlantida, ki je prekašala po svojem bogastvu, obiljenosti vsa najstarejša mesta, ki je bila središče tedanje svetovne trgovine, je sedaj odkrita. Leta in leta bodo kopali, v vsakim dnem pridejo novi predmeti na dan, sestavljala se bo iz teh, dobljenih predmetov najstarejša zgodovina. Atlantida, tega zagonetnega mesta najstarejše zgodovine, so se v zadnjem času polasčali razni romanopisci, toda vsak izmed njih je postavil to mesto na popolnoma nepravilno kraj. Zopet je iztrgal iz žilavo vztrajnostjo učenjak zaginjal, za katerim se je doslej skrivala Atlantida, ki vlada sedaj junov prav tako zanimanje po vsem svetu, kakršno je vladalo pred nekaj desetletji, ko je odkril učenjak Schlieman v Prednji Aziji razvaline stare Troje.

Nerešene zgodovinske uganke

Glozel - Etruški jezik. - Kreta. Ofir? - Šušij. - Velikonočni otok. Maya. - Stare ameriške kulture.

Boj za glozelske izkopanine na Francoskem se nadaljuje. Naj na tem mestu na kratko ponovimo, o čemer smo že obširneje tudi v našem listu poročali. Na nekem polju blizu Glozela so se izkopale starine, radi katerih se je že takoj v začetku vnel hud boj. Nekateri učenjaki so prepričani, da so vse te najdenine pristne, drugi, prav tako učenjaki, pa trdijo, da so to ponaredek in da jih je moral kdo zakopati ali iz hudomušnosti ali pa iz kakega drugega doslej še nepojasnjenega vzroka. Glede teh najdenin so si prišli učenjaki tako v lase, da pride celo do obravnave. Ako so te najdenine pristne, se moremo vprašati, iz katere dobe izvirajo, h kateremu plemenu spadajo, kateri ljudje so živeli v ondodnih krajih, kaj pomenjajo znamenja, ki so jih bili zapustili in ki pričajo, da je to bilo bivalo ljudstvo, ki je imelo višjo kulturo od vsakega drugega ljudstva v zapadni Evropi. Nobeden ne ve odgovora na vsa ta vprašanja.

Služaj je hotel, da je v zadnjem času prodrla v svet vest, da je znameniti italijanski jezikoslovec Trombetti odkril skrivnost, ki obdaja etruški jezik. Tudi pri Etruskih imamo opraviti s ljudmi, kojih izvora ne poznamo, kojih napise sicer lahko razberemo, a nikakor ne razumemo. Vkljub temu nas loči od njih samo približno poltorej stoletje in ne, kakor v slučaju Glozel, toliko in toliko stolet. Ako se vest o odkritju učenjaka Trombetti potrdi, in nimamo vzroka, da bi o tem dvomili, potem se zna zgoditi, da se razsvetli marsikatero temno in nejasno mesto iz stare zgodovine.

Saj je še celo največje čudo, ki nam ga je odkril zgodovinsko raziskovanje v zadnjih desetletjih, še vedno obdano od neprodorne megle. Na otoku Kreti (južno od Grčije) so se dobili, kakor znan, pred kakimi štiridesetimi leti ostanki civilizacije, ki prekaša, kar se tiče veličine, vse, kar smo poznali iz predklasične dobe starega veka. Ljudje te minoške dobe, kakor so to dobo krstili učenjaki po bajnem kralju Minosu, so razporejali s pridobitvami, katerim se moramo čuditi. Imeli so izpopolnjeno pisavo, ki je za nas na žalost še vedno velika uganka, imeli so zrelo umetnost, imeli moč in bogastvo. Toda nenadoma, ko je vdrl drug narod na Kreta in razdeljal minoška mesta, je legla gošta, temna megle na otok. Minojci so izginili iz zgodovine človeštva. Minoška kultura je bila prodrla tudi na Grško kot mikenska kultura, cvetela precej časa, dokler ni bila uničena od osvajačev tamošnjega ozemlja, od Dorcev, prodirajočih na grški polu otok.

Sledove starih kultur dobimo v vseh delih sveta. Veliko pozornost so vzbudile pred desetletji v Južni Afriki približno štiri sto milj zapadno od sosalske obale odkrite skrivnostne razvaline, ki jih je najprej popisal obširneje nemški učenjak Manch. Ostno izročilo na mohamedanski obali je pripisovalo te razvaline sabaki kraljici, ki je iz teh krajev dobivala svojo zlato; tu je moral biti torej stari svetopisemski Ofir. Temu naznanju se je pridružil tudi učenjak Karl Peters, medtem ko so bili po mnenju Angleža Benta Arabci oni, ki so sezidali v osmem stoletju po Kr. r. to mesto, čigar razvaline smo omenili. Doslej še ni ugotovljeno, kateri učenjak je v tem oziru zmagal s svojim naziranjem.

Razne zanimivosti

V spalni srajci prišel v Kairo

Luksusni vlak je došel z zamudno štirih ur v Kairo. Medpotoma sta mu bila namreč dva vagona zgorela. V vlaklu so se vozili po večini ameriški turisti. Potniki so takoj zapustili goreča vozova, v katerih je zgorela nekaterim prtljaga in tako se je zgodilo, da je došel v Kairo ameriški milijonar Leister v sami ponočni srajci.

Raketa, namenjena za vesolje

V linški »Times-Post« priobčuje inženir Ulinski iz Welsa (Gorenje Avstrijsko), da je vprašanje zračne rakete za raziskovanje vesolja že ne rešil, pa vsaj rešitvi približal. Izumitelj izhaja iz staroavstrijske plemenitaške rodbine. Bil je letalec-častnik in se je že začas bavit s svojim sedanjim izumom. Sedaj že izdeluje tovarna strojev v Welsu poskusni vzorec te rakete in meseca aprila se bo vršil že prvi poskus. Ulinski se namreča, zaprt v raketo, dati izstreliti, da preišče višje zračne plasti. Po njegovi izjavi poleti raketa sto kilometrov visoko. Kako pride inženir iz take višine zopet zdrav in nepoškodovan na zemljo, o tem se ni izrazil v svojem časnikarskem poročilu.

Najmanjši časopis

Časopis, tiskan na enem samem lističu in le na eni strani, se imenuje »Dnevni pilot« in izhaja na Cetrikovem otoku v Torreški ožini med Avstralijo in Novo Gvinejo. Je to najmanjši dnevnik na svetu. Oblika poročil je nekako brzojavna. Po večini se priobčujejo vesti o parniškem prometu, kar očitno je najbolj zanimiva. Tudi nekaj oglasov ima ta list. Filmska družba naznanja bravcem vzporedno kino-gledališča in zobozdravnik iz mesta Cairusa naznanja občinstvu, da bo tri tedne izdal zobe.

Francoske priprave za polet preko oceana

V prihodnjih dneh bo napravil prvi izmed kandidatov za preokceanski polet iz Pariza v New-York poskusne polet. Pilot Drouhin se je združil z inženirjem Couzinetom in zgradil posebno letalo za to podjetje. Njegov enokrovnik je širok 27 m in je opremljen s tremi motorji po 180 konjskih sil. Letalo bo imelo posadko petih mož in bo nosilo s sabo 6200 litrov bencina, kar bo zadostovalo za petdeset ur poleta. Dobilo bo ime »mavrica«. Po izjavah francoskih strokovnjakov ima to letalo še največji izgleda do popolnega uspeha.

V osrednji Aziji so se prav v zadnjih letih odkrili sledovi izumrlih civilizacij, o katerih nam je manjkalo še podrobnejša poročila. Celu v sibirskem pragozdu, tako piše Kapherr, našli človeka na ostanke zgradb, ki jih je zgradilo ljudstvo, katero je že davno izgubilo. Urojenici imenujejo to ljudstvo šuti, ne vedo pa nič o njem povedati. Toda v sibirskih muzejih so shranjeni marsikateri predmeti, ki izvirajo iz bivalisti in grobov prej imenovanega ljudstva in ki bodo tvorili prej ali slej predmet točnejšega raziskovanja.

Najznamenitejše razvaline stare kulture na petem delu sveta so v zadnjih letih večkrat opisani velikanski kipi na samotni v Tišem oceanu ležečem Velikonočnem otoku. Tu so se našle table s pisavo, ki se ne da razbrati in koje izvor je prav tako neznan kakor izvor ogromnih kipov. Manjši sledovi tajinske civilizacije so se dobili tudi na drugih otokih Južnega oceana in učenjaki sodijo, da morajo imeti vse skupen izvor.

Velikanske razvaline v srednje-ameriških pragozdovih, posebno na poluotoku Yukatanu, so neme priče Maya-kulture, ki je tudi eno izmed velikih vprašanih predzgodovinske dobe. Radi sličnosti z egiptovsko umetnostjo in kulturo so nastale drzne domneve. V pojasnilo se je privlekel celo pravilni otok Atlantis in čim bolj so nasprotovale dejstva razlagam, tem bujneje je bila domišljija drznih raziskovalcev. Posebno z napisi na spomenikih starih Mayev so si lomili učenjaki glavo. Kdor bi jih razbral in razložil, bi rešil velikansko nalogo; prav tako, kakor je velike važnosti poznanje etruškega jezika in minoških književnih del.

Amerika ima tako na severu kot na jugu ostanke starih kultur.

Na severu so umetna hribovasta grobišča še vedno teuna točka v zgodovini, na jugu se nahajajo ob jezeru Titikaka razvaline, o katerih piše Hageman, da nas silijo do domneve, da treba iskati tam izredno staro kulturo. Ljudstvo, ki je zapustilo te razvaline, je živelo baje več tisoč let pred Inka-Indijanci, toda njihova kultura je v mnogem prekašala kulturo Inka-Indijancev, ki je bila še sama na zelo visoki stopnji. To domnevo pa nekateri učenjaki nečesto priznati. Toda tudi ti nasprotniki ne vedo povedati, kateri ljudje so bivali tod in kdaj so živeli.

deset ur poleta. Dobilo bo ime »mavrica«. Po izjavah francoskih strokovnjakov ima to letalo še največji izgleda do popolnega uspeha.

Tudi Nemčija se pripravlja

Tudi Nemčija se pripravlja na preokceanski polet. V desauski tovarni, kjer se grade letala Junkers, se pripravljajo v ta namen posebna letala. Listi poročajo, da je izjavil stotnik Köhl, pilot zračne družbe »Luft-Hansa« in specialist za nočne polete, da poskusi v najkrajšem času svoj polet čez ocean, in sicer od vzhoda proti zapadu torej, iz Evrope v Ameriko.

Igra za moža

Študentke ameriškega vseučilišča v Pennsylvaniji so imele pred dnevi tekmo v tenisu (igra z žogo). Določeno je bilo, da dobi zmagovalka v dar — moža. Harold Brownman, bogat in mlad Amerikanec, sam navdušen pristaš teniškega sporta in obenem izvrsten igralec, je namreč izjavil, da se poroči z najboljšo igralko. Ker pa ni hotel preveč riskirati in se izpostaviti nevarnosti, da dobi grdo dekle, a pri tem dobro igralko za ženo, je sam izbral od osemdesetih študentk dvanaest, od katerih jih je pa pet odstopilo, ker jim nagrada, t. j. Brownman, ni ugajala. Med ostalimi se je pa vnel hud boj, štiri dni so se igralce borile za zmago in za moža. Končno je zmagala eden in dvasetletna študentka Ivonne Smith. Zaročila se je oba kar na igrišču in obhajala zaroko z obedom. Nekaj dni potem sta že stopila pred uradnika, ki ju je zvezal v zakon.

Hudomušen ponarejevalec

V Moravski Ostrovi so prišli v zadnjem času ponarejeni dinarski bankovci v promet, katere je opremil hudomušen ponarejevalec s šaljivo opombo: »Ponaredba tega bankovca se ne kaznuje.« Kot dan izdaje je naveden: 1. april 1928.

Poroča indijskega kmeta

Kakor smo že omenili, se je zaljubljeni indijski maharadža iz Indore v ameriško milijonarko Nancy Miller in sklenil, da se z njo poroči. Nevesta je prejšnji teden prestopila k budizmu na slovesen način. Kopala se je v svetli reki in molila k sto in osmim svetim kravam. Maharadža ima že dve ženi, mlajša

med njima se je začela v znak protesta proti Američanki postiti in namerava vztrajati v tem do svojih zadnjih moči. Pred kratkim se je vršila poroka, na katero je bilo povabljenih več tisoč oseb. Pri tem se je razvil tak sijaj, kakršni je opisan v »1001 noči«.

Hud mraz v Sibiriji

Brzojavka iz Moskve naznaja, da je padla temperatura o priliki zadnjega mraza v Petro-pavlovsku v Sibiriji na 75 stopinj pod ničlo. Mnogo prebivalcev je zmrznilo. V tem kraju doslej še niso zaznamovali tako hudega mraza.

Poročanje švedskega profesorja

Na podlagi dosedanjih statističnih podatkov glede rojstev in umrljivosti v vsaki državi, je izračunal švedski učenjak Syen Brisman, da bo prebivalstvo v vseh državah še 25 let naraščalo, potem bo pa začelo njegovo število padati. Po njegovem računu bo zavzemala po omenjeni dobi Italija tretje mesto v krogu evropskih držav. Prva je in ostane Rusija, za njo pride Nemčija, koje prebivalstvo se pomnoži v petih petletjih od 62 in pol na 77 milijonov, Italija zviša svoje državljane na 62 milijonov in pol. Tudi v Franciji se pomnoži prebivalstvo, a samo za dva milijona, Anglija pa za 6 milijonov, tako da bo štela Francija 42, Anglija pa 49 milijonov prebivalcev. Približno enako kakor Italija se razmnoži tudi Španija in bo prešla od 22 do 35 milijonov. O manjših državah se švedski raziskovalec ni izrazil.

Italijansko letalo

V tovarni letal v Sesto Calende blizu Milana se gradi velikansko letalo, ki bo služilo za polet preko oceana brez vsake postaje 12.000 km daleč. Letalo je skoroda že dovršeno. Še ta mesec pričnejo poskusni poleti z njim. S tem letalom namerava stotnik Del Prete preleteti ocean. Kdaj se bo vršil ta polet, še ni določeno.

Nizko je padel

V Miskolcu na Ogrskem je bil aretiran petdesetletni železniški inženir Oto Bizek radi potepušstva; pripeljali so ga pred sodnika. Inženir je iz ugledne družine, govori šest tujih jezikov, učil se je v Parizu, gradil Anglezem železnice v Afriki in je vodil železniška dela v Avstraliji. Ko se je vrnil iz vojne domov, ni mogel dobiti nobene službe, vdal se je pijači in se potepal. Sodnik ga je oprostil.

Krojaški pomočnik kot izumitelj

Pred nekaj tedni smo poročali o znamenitem izumu krojaškega pomočnika Otona Brauma iz Weyerja na Gorenje Avstrijskem. Posrečilo se mu je sestaviti nov aparat, ki omogoči pri eksplozivnih motorjih pet in dvajset odstotno prihranitev bencina. Pomočnik je dal svoj izum patentirati na Dunaju, toda ni mogel dobiti finančnika, ki bi ta izum izkoristil. Nato se je obrnil v Ameriko. In sedaj prihaja od tam vest, da so ameriški finančniki povabili mladega izumitelja k sebi, tu je patentiral svoj izum in poslal vzorec svojega izuma tudi v Detroit, v tovarno avtomobilov Henry-ja Forda. Ford ga pokliče k sebi in čez noč bo lahko krojaški pomočnik postal bogat.

Najhitrejša živali

Neki angleški zoolog je napravil celo vrsto poskusov glede hitrosti pri živalih. Hrt (pes) napravi več kot 1250 metrov v eni minuti. Koj za njim prihaja konj z 1169 m, žirafa z 900 m, tiger z 860 m, severni jelen z 850 m, volk s 570 in zajec s 400 m. v eni minuti. Med ribami je pliskavica (delfin), ki brez vsakega truda prepotuje eden in trideset km na uro. Slanik napravi 22 km in 23 km kit, in to vkljub svoji neokretni obliki.

Nenavadno vabilo

Lindbergh, znani ameriški letalec, je povabil člane zbornice in senata, naj bi se v njegovi družbi in pod njegovim vodstvom udeležili kakega poleta. Vsakokrat bi vzel s seboj osem do deset poslancev. Navadno so doslej »črčali« kandidacije pri volitvah, sedaj se je ta sport raztegnil tudi na že izvoljene poslance.

Indijanski učenjak

Ohiesa, poglavar Sioux-Indijancev, v popolni bojni opravi s perjem in tomahavkom, je prišel v London. Ta poglavar nosi meščansko ime dr. Charles Eastman in je ugleden zdravnik iz Bostona ter velik učenjak, ki se bavi že nad trideset let z

zgodovino filozofije svojega naroda in ki je spisal že več učenih knjig o Indijancih. Eastman je sedaj star 70 let. Prepotoval bo Anglijo in imel v raznih mestih predavanja o čednostih in o kulturi Indijancev. Po njegovem mnenju bodo Indijanci polagoma izginili, ker se bodo pomešali z belokožci. Zakoni med Indijanci in belimi so v navadi. Mladina prihaja v vele mesta in obiskuje vseučilišča. Mnogo med njimi je tudi izbornih trgovcev. Komaj pred tremi leti so dobili Indijanci popolne državljanske pravice v Zedinjenih državah. Ohiesa, nekaj znamenitega poglavarja pri Sioux plemenu »Sedečega vola«, namerava seznaniti svet z Indijanci kot miroljubnim narodom z veliko filozofijo, ki še nikdar ni prelomila nobene pogodbe. Seveda ima predavatelj povsod obilo poslušalcev, ki vsi z zanimanjem slede izjavam eksotičnega učenjaka.

Največja zlata žila usahnula

Iz Sydneya prihaja vest, da se je svetovno znani rudnik Mount Morgan v Queenslandu, ki je bil svoje dni ne samo največji rudnik zlata v Avstraliji, ampak tudi na vsem svetu, po štiridesetletnem obstanku za vedno zaprl. Svet okoli gore Morgan je kupila pred približno petdesetimi leti družina Morgan za približno 60.000 lir. Nihče ni tedaj slutil, kako neizmerno bogastvo hrani gora, že davno ugasel ogenjek. Nekaj let po nakupu se je dobilo na tem svetu zlato v skromnih količinah. Neka družba je ponudila lastnikom tri milijone in pol lir za posestvo in posestniki so bili srečni, da so prodali svet s tako velikim dobičkom. Pozneje jim je pa grenil življenje kes, da so prodali svoje posestvo tako poceni, kajti v teku let se je izkopalo na omenjenem posestvu za približno dvajset milijonov funtov, torej za skoraj dve milijardi lir zlata in za deset milijonov funtov pa bakra. Vsi trije vodje sindikata tega Mount Morgan-rudnika so umrli kot večkratni milijonarji. Leta 1903, ko je začela zlata žila že pešati, so slučajno opazili, kako odnaša meječa reka baker in tako so začeli kopati baker. Sedaj je tudi ta bakrena žila usahnula, zato se je rudnik popolnoma opustil.

Zimski cvetovi

V občini Saviano (pokrajina Caserta) so v najhujši zimi vzcvetele rože. Stopila sta namreč v zakon 78-letni Kajetan Franzese in Katarina Tufana, ki je že prekoračila 82. leto. Polovica sovaščanov je opazovala na trgu pred cerkvijo ta nenavadni prizor, ostala polovica je pa napolnila cerkev ter se hotela od blizu prepričati, ali poročeta res oba svoj »adal« Sovasčanke pa imajo v tej poroki gradiva svojim jutranjim, čezdanskim in večernim medsebojnim pogovorom za najmanj mesec dni.

Novaki vsega sveta, združite se!

Na Čehoslovaškem namerava jo ustanoviti svetovno organizacijo družine Novakov. Vsi ljudje s primkom »Novak« naj bi se združili v veliko združenje. Pri tem se bodo nabirali tudi prispevki in se je preskrbelo, da bodo bogati Novaki podpirali revne Novake. Sodijo, da bo v blaginji tega društva Novakov navadno suša, kajti številno revnih Novakov prekaša izdatno obo bogatih Novakov. Najprej hočejo ugotoviti, koliko Novakov je sploh na svetu. Samo v Pragi jih je 16.000, v vsej čehoslovaški državi se ceni štovilo vseh Novakov na 80.000, tudi v Ameriki jih je vse polno, med njimi tudi nekaj milijonarjev. Kaj pa, če bodo temu zgledu sledili tudi po drugih državah, če se združijo v Nemčiji Lehmanni, Müllerji in Meyerji v posebna društva, v Ameriki Chon-i, Cohen-i in Smithi. V Moskvi sami je 30.000 Ivanov-ov in 20.000 Petrov-ov. Na Švedskem je razpisala poštna uprava nagrade onim Karlsonom, Andersonom in Nielsonom, ki bi hoteli izpremeniti svoje primke. Prez uspeha, nobeden se ni potegoval za denarne nagrade, vsi so bili preponosni na svoje primke.

Nenavaden par.

V San Franciscu v Kaliforniji sta se poročila dva, ki se tako rekoč drug drugega izpopolnjujeta. Nevesta, Grazia Carlyle, ima osemnajst let in sto sedemdeset kilogramov. Njen ženin, Van Creech, ima šest in štirideset let, je sedem in petdeset kilogramov težak in je za štirideset centimetrov višji kakor nevesta. Ona je bila znana pod imenom »granata«, njemu so pa pravili »okostnjak«. Oba sta umet-

nika in se razkazuje v popotnem cirkusu. Kar je ona predebela, premajhna, premlada, je pa zato on prevelik, presuh in prestar. — Baje mu pravi ona »moj mali«, on pa njej »črček«, tako zaslepljena ljubca.

Pravzgovorni obdarjeni

V mali občini Krummshausen na Nižje Avstrijskem se je pripetil skoraj neverjeten dogodek. Nekemu kmetu je zbolelo več krav; niso več dajale mleka. Nekaj starih ženic je izjavilo, da so krave začarane. V hlevu so dobili veliko kromo in splošno se je govorilo po vasi, da se je čarovnica izpremenila v kromo. Nato so sklenili kmetje, da sežgejo kromo na javnem mestu. Pred hlevom se je napravila grmada, pred njo sta se položila dve sveči, na njo so se položila kroma in vsi kmetje so obstopili grmadi in zabavljali s kletvicami na kromo. Nato se je s svečami prižgala grmada in kroma je poginila sredi plamenov. Ko je oblast zvedela o tem, je vse kmete kaznovala radi trpinčenja živali. Ali so nato zopet dajale krave mleko, o tem molči poročilo.

Mesto brez barov

Oblasti so prepovedale bare po vsej Palestini, da se ohrani neomadeževano ime svete dežele. Kdor bo hotel piti vino, bo moral iti v hotel. Sicer pa tudi prej ni bilo pijancev v Palestini in posebno v Jeruzalemu. Mohamedanci niso pili vina, ker jim prepoveduje vera uživanje alkohola. Judeje ga niso pili iz navade in kristjani so posnemali svoje sosede.

Avtomobilna črta

Trst-Lokev-Divača-Senožec

PODJETJE BRUNELLI

Odhod s trga Oberdan.

Vozni red od 1. oktobra do 31. marca.
Iz Trsta v Senožeč ob 16.15. Iz Bazarice ob 16.45. Iz Lokve ob 17.—. Iz Divače ob 17.10.
Iz Senožeč v Trst ob 7.30. Iz Divače ob 7.50. Iz Bazarice ob 8.15.
Listki za tja in nazaj: Trst-Divača in nazaj L 13.—. Trst-Senožeč in nazaj L 16.—.

NA OBROKE!

Obleke, paletots, dežni plašči, tkanine, perila, platno, dežniki, gilets, volneni pullover, blago velour i. t. d. i. t. d.
Znižane cene. Pogoji ugodni.
Via Roma 3, III. nadstropje

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga s omeji. poročilom

uraduje v lastni hiši

Via Torre bianca 19, I.

Telefon št. 25-67.

Sprejema navadne hranil. vloge na knjižice, vloge na tek. račun in vloge na čekovni promet in jih obrestuje

po 4%

Večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema »DINARIE« na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru. Davek od vlog plačuje zavod sam. — Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Na razpologo varnostne celice (safe)

Uradne ure za siranje od 8.30 do 15 in od 16 do 18.

Ob nedeljah je urad zaprt.

TISKARNA "EDINOST"

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu. Razpolaga z najmodernejšimi tiskalnimi stroji, linotype, stereotyp, ter rotacijskimi stroji.

Naročila se izvršujejo točno in po zmerljivi cenah.

TRST, ULICA S. FRANCESCO D'ASSISI ŠT. 20, PRITLICE.